

De ondergeteekende (naam en voornaam)

woonplaats straat, Nr.

verlangt een abonnement aan DE POSTRIJDER voor het jaar 1939. Prijs: 15 fr.

Dit bulletin uitknippen en laten toekomen aan het Bureau van DE POSTRIJDER Tongeren.

De Burgeroorlog in Spanje

Moelikheden bij de Nationalisten.

Uit Hendaye wordt telefonisch aan de « Figaro » gemeld, dat volgens sommige geruchten de H. Domergue, voormalig van de Franse Kommando van Kooiha del de San Sebastian, aangehouden werd wegens bespieding voor de nationalisten.

Volgens berichten uit dezelfde bronzen te Burgos een opstandige beweging van het licht zijn gekomen, tegevoelge waarvan 700 soldaten en officieren werden aangehouden en een aantal officieren werden terecht gesteld.

Van een feit is men zeker: zoo lang nationalisme als lang als republikeinisme zijle kan men een steeds toenemende moedigheid waarnemen.

Uit Londen verneemt de « Figaro » dat men al daar sinds enkele tijd op de hoogte was van het feit, dat generaal Franco meer dan duizend soldaten had moeten aangehouden, omdat zij in betrekking stonden met Barcelona.

Kortelings hebben de nationalisten een samenzwering ontdekt, die in zes steden op nationaal gebied verlaten hadden en met de troepen van Barcelona belangrijke strategische stellingen bezet in nationalistisch Spanje.

De ontdekking van dit complot koste het leven aan enkele honderden personen en valt samen met de weging van generaal Franco, het verzoekchrift te onderzoeken door sir Philippe Chetwood overeenkomstig in verband met het lot van de gevangenen.

De machine of de werkmans

Volksvreugwoord get Baron de Kerckhove leeft, in de Kamer tijdens de bespreking der begroting van Openbare Werken, het woord gevoerd en een gezonde kritiek laten hooren. Deze lout mischien wat laat, daar het verspillen van miljoenen tot het verleden behoort. In de Orie, die zoo kwistig met het geld der lastenbetaalers omring, ontdekte hij vele gebreken en tekortkomingen, doch jammer is het dat men nu eerst die ontdekkingen gedaan heeft.

Onze openbare werken zijn te veel grootse werken geweest, vooral wegnamen. Weggevoerd werd dat hout zij, want met de wegen was het in België eerd verbeterd. Thans priken sommige landsdelen met een wegniet waarop wij fier kunnen zijn. Dat daarbij welken vergissingen te gaan werden was bijna onvermijdelijk.

Erger is het dat zoo weinig werklozen er mee behaft zijn geworden. Van eenigen invloed op de werkerzinsing zullen de openbare werken geweest zijn. Maar men mag zich thans toh afvragen of het resultaat niet grooter had kunnen zijn. Men mag dit vooral omdat wij aan openbare werken zijn gaan ijveren, uitloidend bijna, om de werkloosheid te bekampen.

De heer de Kerckhove gaf in zekeren zin het antwoord. Het resultaat ovensat de geofferde miljoenen niet. Een de redenen daarvan 7 De machine.

Wij moeten menschen te werk stellen, en wij kwamen aangzet met de machine. Hoofdzakelijk heeft dan ook de machine het woord opgeslokt. De werklozen zelve bleven wat zij voor dien waren: werkloos. Met gekruiste armen.

Het is geen lollerie en een fenika die hem dat ooit nog zal kunnen klaar stellen. Voor alles en nog wat roepen wij tegenwoordig de machine ter hulp. Alle menscheijke krachten worden herleid tot een minimum. En nog steeds zoekt men naar middelen om dit minimum nog te verkleinen.

Stellig wordt het leven er gemakkelijker door. Wij hooven ons al langer hoe minder te vernooen. En op den keper beschouwd, vinden wij dat wel prettig. Wij willen wel, het Evangelie getrouw, ons brood winnen in het zweet onzer aanschijns, maar hoe minder zweet daarbij, des te liever toeh.

Wij zijn niet op weg om beledigd niet meer te zweeten, bij gebrek aan gelegenheid.

En dat zou ten slotte allemaal heel mooi zijn als wij tezelfdertijd maar in levende konde blijven. De schakel hebben wij nog altijd niet gevonden. De schakel tussen machine en leven. Nog altijd staan de leden zoo ver van elkaar. De machine doet haar werk, doch twee honderd-duizend werklozen knu en langs 's Heeren wezen.

De opzet is? Waar chijnlijk is die er niet meer. De techniek is ons over den kon getroffen, werd onze meester, en nu hebben wij nog slechts te gehoorzamen aan dien meester. Afhaffaen wat normaal ontdekt werd, gaat niet meer. Wij hebben het vernakelijke van het nieuwe laten komen. En zullen er ons wel niet mee kunnen van los laten.

Verkoete arbeidsduur lijkt nog te eenige redmiddel. Maar d n komt geruch ons economisch leven in het gedrang en gaat aan het lreken, op gevaar van ireen te stoten.

De machine zal dus blijven werken, de menschen zalve a llen niet meer werken. En tot in de eeuwigheid der dagen kunnen wij met den kop geplagd blijven.

Wij denken dat daar geen speld tusschen te krijgen is en dat alles wat men ons voorzigtig over economische crisis, plus die andere oude kennis, de crisis van het vrouwen, allemaal larrice is, geleerd vortoon van geleerde economisten die liefthun oogen sluiten voor de werkelijkheid. Intusschen leemt dit wel weg dat waar het openbare werkverschaffing betrefden voegens het opoeiel van den heer d'Esaxerde, wel wat meer den mensch mocht aanspreken en de machine laten rusten. Maar dan zal men ook aandacht de ontwerpen van werkverschaffing moeten zoeken. Bij voorkeur die waar ste kennis mee gemoeid is. Die ontwerpen zij zijn or, maar tot hiertoe troffen wij ze bij geen enkel voorstel van openbare werken aan.

Stads- & Provincienieuws

TONGEREN. — Kunsttentoonstelling. — Van 25 December 1938 tot en met 2 Januari 1939 heeft, in de zalen van het Stadhuis, de tentoonstelling plaats der werken van kunstchilders Jaak Douven uit Neerpelt en Maurice De Houy uit R. Kiechlinga-Joker. Deze tentoonstelling zal eiken dag vrij toegankelijk zijn, van 16 tot 12.30 u. en van 15 tot 18 u.

Twee verschillende kunstenaarstentoonstellingen sllen aldus getoetst kunnen worden: de eerste is een Vlaaming uit de Kempen, de tweede een Waal uit de Jekervallei, doch beiden zijn Limburgers die op kunstgebied geen onbekenden zijn. Hun voorstellingen van landschappen uit Kempen en Jekervallei zullen voorzieker in den smaak van het kunstminnend publiek vallen.

Deze tentoonstelling wordt ingericht onder de bescherming der Vereeniging « De Vrienden van Tongeren ».

TONGERSCHE BELANGEN. — Herbergiers, handelaars: de liberalen willen nuver ondergang. — Van 17 tot 26 Deember worden er niet minder dan 7 tenten op Casino ingericht. Vier cinemaavontstellingen en drie toneelvoorstellen.

Alle verteer naar het bla y n leken!

Welke handelaar zal nog ooit voor een lijfster stemmen?

Moorenstraat. — Ondanks al het schrijven van « Vrije Limburg » staat het nu vast dat het oprichten der officiele pensionaten sinds meer dan vier jaren bestel w is.

Daarom en enkel daarom bekwaren de inwoners dezer straat zene nieuwe bevreesing.

Op Zondag 18 December 11, vergaderden te Tongeren, op het stadhuis, de Zuid-Limburgsche politieke gezinsenen en gedeporteden van den oorlog 1914-1918.

Een veertigtal leden wonden de vergadering bij. De heer Inspecteur Bonn wies op de door het Verbond bekomen uitlasingen herinnerde er aan dat na 31-12-38 geen aanvragen voor zekere belastingen oetstecken nog in aanmerking zullen genomen worden. Aan de aanwezigen en geestelien leden werden dringende da noodge formuleeren overhandigd.

Een twintigtal nieuwe leden lieten zich inschrijven. De acht rijvers beschikken nu over eenige dagen om zich in regel te stellen.

Kerstmis in de Basiliek. — Om 5 u.: de Kerstmis, de 3. Annulise Mis van A. G. De Boeck, met te eending van engel en vijen wo d uit evoerd door het Lieve Vrouwekor, Daarna Kerst'edera, Om 10 uur de Plechtige Dagsnis door het Knapenkor en de Schola.

Om kwart voor vier de Plechtige Vespe van Kerstmis door Knapenkor, jongenskor en Schola.

St-Jozefs-Patronaat. — Aangezien het slecht weder aanboudt, en ook om onze leden, die van verre moeten komen niet te benoeden, heeft het bestuur van het Patronaat de loten de Kerstviering, die op Maandag 26 December plaats meest hebben te vers hiven tot op Zondag 1 Januari 1939. Men zouge het voort!

Wij danken bij deze gelegenheid alle weleners die onzen Kerstboom indachtig waren. Wij ontvangen nog alle loten die men ons wil ter hand stellen.

Concordia. — Met de Kerst dagen gaat iedereen eens uit. Overal wordt U ontspanning aangeboden. Wij duiven U met aandacht de Kerstoperette: « De Trouwe Muzikant » aanbevelen. 's Is een echte Kerstoperette, die het ontstaan van het lied: « Stilte Nacht » uitloeld. 's Is een echte volkeche operette: prachtig muziek, dramatische verstanden, kodlike toeelken, prachtige wintende or: en lichte'edelen, flinke acteurs en actrices, en een volledige symphonische orkest onder de kundige leiding van den H. Jean Jaseneau. Dit alles voor de spotprijzen van 7, 5 en 4 frank. Voor eene flinke verwarming der zaal is nu reeds gezord.

Deze operette wordt opvoerd Kerst dag om 8 uur stips en Kerstmaandag om 8 uur om 8 uur.

Gij kunt nu reeds uwe plaatsen voorbehouden op Concordia, Telefoon 213, of in de Drukkerij Theelen, Telefoon 57.

De Jeker toegevoeren. — Tenveo'ye van de Sberische temperatuur, was Maandag de Jeker toegevoeren; op sommige plaatsen was de ijelag 2 tot 3 cm, dik,

Talrijke nieuwsgierigen zijn dit zeldzame feit gaan bewonderen, dat zich niet meer voorgedien had sedert 1917, toen de winter ook zeer streng was.

In sommige woeningen treft men nog enkele zeldzame tafereelen aan met zachte van Tongeren. Daartusschen bevindt zich een tafereel met een zicht op den Kastanjewal met zij e ouwenoude kastanjeboom, met op zijde de toegevoeren Jeker, waarop men selsaiken rijdt. Dit zicht werd genomen in 1866.

Onze markten. — Tijdens het verloop jaar werden op onze Markten tekoop gesteld:

Aantal	Waarde
1075 paarden :	4.595.625 fr.
435 veulen :	801.125 fr.
400 stieren :	929.390 fr.
3151 koeien :	8.822.899 fr.
381 jo ge ossen :	523.490 fr.
2193 varzen :	4.193.060 fr.
3562 kalveren :	1.421.800 fr.
1064 schapen :	371.400 fr.
270 lammen en :	27.000 fr.
112 vette varkens :	43.600 fr.
8962 loovers :	1.478.730 fr.
44.865 biggen :	2.916.355 fr.

Op de weekelike markt werden ongeveer 15.000 kg. boter en 35.000 eieren verhandeld.

Het slachthuis. — In het slachthuis werden dit jaar geslacht:

33 ossen, 359 stieren, 357 koeien, 226 varzen, 2323 kalveren, 9905 varkens, 241 biggen, 383 schapen en 8 lammen.
--

De opbrengst van het slachthuis bedroeg 69.861,70 fr.

Paardenmarkten. — De maandelijksche paardenmarkten zal've in 1939 plaats hebben als volgt:

Donderdag 12 Januari, Donderdag 9 Februari, Donderdag 23 Maart, Donde dag 13 April, Donderdag 4 Mei, Donde dag 8 Juni, Maandag 24 Juli, Donderdag 10 Augustus, Dne dag 14 September, Donderdag 19 October, Donderdag 16 November, Donderdag 21 December.

Onze verlichting. — De verlichting over tuten wordt verzekerd door 451 kleine lampen en 58 groote lampen. Deze lampen gebruiken jaarlijks 90.200 fr.

Voor slachthuis, gemeentgebouwen, molmen, scholen, stadhuis, enz. te loopen de verbruikskosten 38.000 fr.

Nieuwe huizen. — Er werden dit jaar te Tongeren 95 nieuwe huizen gebouwd, en aan 28 werden veranderingen en verbeteringen toegebracht.

Sterfgevall. — Maandag had in de Basiliek van O.L.V. de plechtige lijkdienst plaats van M. René Reynders, eere'leeraar der Middelbare School, geboren te Tongeren den 16 Mei 1876, e gedvuchtig overleden den 15 December 1938.

Aan die nabestaanden bieden wij ons christelike rouwbeklag.

Zie iedere week de reclameuitstalling der mag z'nen VIERGE NOIRE te Hasselt, Tongeren, St-Truiden en Thienen.

Een groot speciaal voordeel is iedere week toegekend.

12 RIJGEVOEGDE ALBA ZEGELS aan iederen kor, er van 1 liter 0,16 Soda. Zie iedere week de reclameuitstalling der mag z'nen VIERGE NOIRE (Firma Winandy).

Assisenhof van Limburg. — Maandag werd door het Assisenhof van Limburg de zek le landd, ten laste van Maria Hubelits, recht evoete kam'ers, geioete, te Lambrecht-Herik door M. v. 1899, becht van moordpoging door middel van brand l'onting bij nede, te Kerst op j-Hasselt, op den peroon van Bertha Vanstaelen, e litgenote Leon Cosmans. Dit feit gebou de in den nacht van 10 op 11 Mei 1938.

In bed'e d n nacht, van 10 op 11 Mei, re d middernacht, schoot ploesling de collegenote Cosmans mit haar skap wakker.

Herre nachtkoe'eren stonden in laie vuur en ahoewel onringd door de vlammen, en eeerlijk verband an hoofd borst en armen, kon zij, onder het gillen van ijsselie n'lpke eten, ut het bed springen en haar vier kindren, die in hetze lds verterk sienen, in e n naast e'egen kamer ne'g'euren.

Haer geboer Vaders, bij wien de echtgenote Cosmans om middel'ijk om hulp was g'elopen, kon het vuur dooren. Naar het ga thuis overge'racht, verkele de zij ontent l' dagen in dood geveer en zal hetgeva schijnlijk tergoelre van haar brandwonden een bestend ee onoe'w amheid o'gergaan.

Ut de eerste van t'ellingen van het onderzoek bleek dedel'ijk dat vrouw Cosmans het slachtoffer was geweest van een afschewelijken aanslag.

Vrouw Cosmans is een zezzame huishe d' r. V. o de lidde n'v'e en z'e t'cedid van karakter wordt zij door iedereen gencht.

Het dedrag van haar man daarentegen hat te we schen over. Sedert versche dede jaren was hij v'riend met beschuldigde. Deze had er aan gelacht het chetel'ije heis te ver'eten om met Cosmans te gaan wonen. Daar Cosmans daar niet a'heen op in te gaen, was zij diep entmed'gd geworden.

De zittingen van Maandag werden ingenomen door de ondervraging der beschuldigde. Deze loechent alle plecht'ghe'd.

Ook de wetsrecoesheeren en de heer Theelen, ond'erszoekrechter te Hasselt, werden gehoord.

In de vo'gende zittingen werden de talrijke getuigen onderhoord, die veel tijd in beslag namen.

BORGLOON. — Gemeenteverkiezing. — Zoovs wij voorzagen is de uitslag der gemeenteverkiezing gebleven. De katholieken hebben vier gekozen; burgemeester Dirieks, schepen Timmermans, Baldewijns Jozeg en Smet Jan. De liberalen vier: Jospis Victor, Greven H., Vanderbeeken Jos. en schepen Petry. De socialisten: een: senator Demarrez. De socialisten winnen 14 stemmen; de liberalen verliezen 19 stemmen en de katholieken 17. Lijststemmen: socialisten: 370; liberalen: 657; katholieken: 725.

GORSUM. — Onvoorzichtige knapen. — Een v'ertal schooljongens, komende per fiets uit St-Truiden, reden in den namiddag h'elwaarts. Langs den weg waagden ze zich op een stuk toegevoeren water in een weide. Plots brak het ijs door en Jozef Jans, 14 jaar, verloor het evenwicht, sloeg met het hoofd tegen een houten paal en schoof half onder het ijs weg. Bewusteloos en met bloedige verwondingen aan het hoofd, werd de jongen naar huis gebracht, waar dokters hulp ingeroepen diende te worden.

HASSLT. — Ontvangst op het Provinciaal Gouvernementshotel. — Men verzoekt ons te laten weten of de Heer Gouverneur der Provincie op Nieuwjaarsdag zal ontvangen vanaf 11 uur.

Mevrouw Verwiltgen zal denzelfden dag receptie houden vanaf 15.30 uur tot 18 uur.

Mevrouw Verwiltgen zal ook de vo'gende Woensd'gen der maand Januari ontvangen.

CICHOREI
de
BEUKELAAR
...och zeg wat anders!

EYGENBIJSEN. — Kerstfeest. — Op Maandag 26 December, de Kerstdag is de algemeene oproep: « Allen naar zaal Aurora ».

Zoo's ieder jaar wordt door de leden van onzen toneelbond en der harmonie, aan de vrienden van Eygenbisen en omringende dorpen nogmaals gelegenheid geboden, in ons midden den aangenamen avond te komen doorb'ngen.

Er zal worden opvoerd: 1. Een boeiend drama in een bed'ij; 2. een alerkoddig bijspel; 3. een kunstvol muziek door de harmonie, gevolgd van mooie liederen, bes'eled door viool en clarinet; 4. T'ens de pauze zal een tombola plaats hebben, alerhande schoone prijzen zijn te winnen.

Van jaar tot jaar geniet dit feest meer en meer bijval. Wij hopen dan ook dat de vrie den ons dees jaar zoo talrijk zullen vereeren met hunne tegenwoordigheid als vo'ge jaren.

Algemeene inkomtprijs: 2 fr. — Voorbeholden 3 fr.

NIJWE SNEDE!
Nieuwe winnaars!
Aan uwe beurt nu!
De 1ste Snede 1939 der
KOLONIALE LOTERIJ
bedt U aan zijn groote loten
EEN MILJOEN
Drie van 250.000
Tien van 100.000
Tien van 50.000
Veertig van 25.000

Zijn minde e loten:
6.200 loten van 500 tot 10.000 fr.
Zijn lot gewonnen door een enkel zijer.
50.000 loten van 100 frank.
TREKKING IN JANUARI.

Gemengde Berichten.

LEENING DER VERWOESTE GEWESTEN 1923.

TREKKING VAN 20 DECEMBER	S.	N.
1.61734	n. 5	100.000
S. 026214	n. 5	50.000
S. 056344	n. 2	50.000
S. 257114	n. 4	50.000
S. 339621	n. 1	50.000

De andere obligaties van deze serie zijn afbetalbaar aan 575 of 550 fr.

KOLONIALE LOTERIJ.

12e Snede. — Trekking van 22 December.	Winnen 100 fr. al de biljetten eindigende op 1.	Winnen 500 fr. al de biljetten eindigende op 29.	Winnen 1000 fr. al de biljetten eindigende op 010.	Winnen 2500 fr. al de biljetten eindigende op 187.	Winnen 5000 fr. al de biljetten eindigende op 2619, 3703.	Winnen 10.000 fr. al de biljetten eindigende op 3239, 0510.	Winnen 25.000 fr. al de biljetten eindigende op 94995, 37925, 06444, 90967, 81963, 34964, 29062, 83064.	Winnen 50.000 fr. al de biljetten eindigende op 63211, 23994.	Winnen 100.000 fr. al de biljetten eindigende op 54432, 63892.	Winnen 250.000 fr. al de biljetten eindigende op 195080, 297963, 557245.	Wint 1.000.000 fr. het biljet dragende het nummer 965174.
--	---	--	--	--	---	---	---	---	--	--	---

Wonderbare BRUINE POEDERS
van
't ROOS KRUIS
der Apoteek DE POORTERS
SINT-NIKLAAS-WAAS
U oogenlijkel'ig, inoer schoetste
gevoelen van de' rijpen inden bevoelen
De doos van 8 poeders f. 4.00
De doosbiljet door 15 poeders
f. 16.00
Te ontveeren in alle goede
Apoteeken of verzorging
p'armanen
Gedrukt te Sint-Niklaas
geen ander meer gebruiken

VOOR 18 MILJOEN GULDEN DIAMANT ONTVEEMD.

Tijdens de terugreis Congo-Belg'e, werd op de stoomboot « Elisabethville », ee e partij diamant en goud, verzekerd voor eene waarde van 18 miljoen frank, ontvreemd. Dit alles was spoorloos v'wonen uit de brandkast, die in een verzekerde kamer was ondergebracht. De brandkast vertoonde geen sporen van inbraak.

Bij de aankomst te Antwerpen, mocht niemand de boot verlaten, alvoens het gerecht een onderzoek kwam instellen.

HET WERK OP 11 NOVEMBER.

Kan de Regering werkverbod afkondigen op 11 November?

Op die vraag van een parlementslid antwoordt de minister van Arbeid en Sociale Voorzorg:

Bij de wet van 17 Juli 1905 op de Zondagrust, wordt het te werk stel en van hetje sonnel van hand- en nijverheid ondernemingen op Zondag verbooden. De beschikkingen dezer wet geden echter niet voor de wettelijke restdagen, die open a d'ere dag vier week v'azen.

Bovendien wordt bij geen enalen wettekst aan de regering het recht verveend om bedoeld verbod bij besluit op welke andere dagen ook, toeppaselijk te maken.

Diensovegens is het niet moel'ijk den maatregel n te voeren wat 11 November betreft. Een wijziging van de thans van kraht zijnde wetgeving zou daarvoor noodig zijn.

EEN BAANTJE DAT OPBRENGT.

Het is wel degelijk dit van kwakzalver. Het blijkt wel dat het l'jnd menschedom loel wat lichtgevoeliger is dan het gezond. Is het mischien het zich vastklampen aan een stroohalm?

Een treffend staaltje daarvan is het geval van Dr. Faurcade, de man die reeds eerder te Bordeaux en te Parijs wegens oplichting werd v'oordeeld en onlange op'euw werd aangehouden te Labour'e.

Daar had hij n.l. zijn zetel gevest op e behandelde bij zijne patienten langa de post om.

Hoe druk zijn praktijk was blijkt wel uit het feit dat hij zes typisten gereed aan het werk had en zoovast 1200 frank per dag verdiende.

DE PRIJS VAN EEN MENSCHENLEVEN

Midden den overweg der « Mines » op den weg naar Atras, te Elen-d-Luuwette (Frankrijk), schoot een z'ot in brand. De barelwahter die dit zag, v'eliet onmiddellijk zijn klaben en bestreed met eigen blusapparaat den brand. Aldus reddde hij den voerder uit zijn netigen toestand: de voerde dankte ontr'de den barreelwahter en zedde hem d'it h'lem een grooten dienst had bewezen.

Ik ben onderbestuurder van een bank uit Parijs en v'oeer met mijn auto voor drie miljoen frank bankrijvers naar b'jhuizen.

Met een gebaar schoot hij vervolgens in zijn zak en gaf aan den barreelwahter de ronde som van... 50 centiem als beloning.

Het schijnt dat de barreelwahter nog niet oekomen is van zijn verbasing.

VIER PERSONEN DOOR KOLONDAMP GEVANGEN TE SART.

In de pastorij te Sart-bij-Court-St-etenne, woont de 61-jarige pastoor Joseph Perreman samen met zijn zusters. Je nne, 74 jaar oud, en Marie-Celine, 70 jaar oud en zijn 73-jarige broeder Victor.

Zaterdag morgen werden de inwoners verbaasd den pastoor niet te z' en verach'inen in de ke k Een inwoner drong de pastoor b'innen om te zien wat er gaaf de was.